

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/08/-НА-СТА-ТТЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН-ӨНЖҮҮЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2023 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Д.Бямбасүрэн

Утас: 70272287 Цахим хаяг: byambasurend@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.03.25 № 01/244

танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар авлага данс өмнөх оноос 461,565.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, улс, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөөг 89,968.4 мянган төгрөгөөр тасалсан, Эрүүл мэндийн төвийн үйл ажиллагаанд хяналт тавиагүй, Эмийн эргэлтийн сан санхүүгийн тайлан ирүүлээгүй зөрчил илэрч, тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, санхүүгийн тайлангийн аудитын "нийцсэн бөгөөд зохистой байх", "эрх ба үүрэг", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын ИТХ-ын 2023 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн 5 дугаар тогтоолоор Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх заалтыг үндэслэн Баян-Өнжүүл сумын түүхт 50 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлсэн байна. Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдааны 2023 оны 12 дугаар сарын 19-ны 01 дүгээр тогтоолоор сумын Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт

G/Архив/Албан бичиг 2024/ А4

019030166

дэвшүүлсэн 8 зорилт 144 арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцыг 84,8%-тай буюу “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” гэж дүгнэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын Засаг дарга тайлант онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар сумын онцгой комисст вагончик, халаалтын шугамын өргөтгөлийн ажлыг 315,400.0 мянган төгрөгөөр, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр сургуулийн дотуур байрны дээврийн засвар, Соёлын төвийн хашаа, эко жорлон, ахуйн үйлчилгээ, халуун ус, үсчний газрын тохижилт, наадмын талбай, цэнгэлдэх хүрээлэнгийн тохижилтыг 146,000.0 мянган төгрөгөөр хийж гүйцэтгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал гараагүй болно. Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		838,815.9	1,416,869.5
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	306,209.7	344,346.8
33	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	422,854.4	884,419.7
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	109,751.8	188,103.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,801,792.0	1,837,590.9
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	1,801,792.0	1,837,590.9
39200	Биет хөрөнгө		1,714,805.2	1,751,127.4
39300	Биет бус хөрөнгө	13	86,986.8	86,463.5
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		2,640,607.8	3,254,460.4
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		78,841.5	111,676.6
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15а, 15б	78,841.5	111,676.6
41300	Өглөг	17а, 17б	78,841.5	111,676.6
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		2,561,766.3	3,142,783.8
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		2,561,766.3	3,142,783.8
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		855,319.2	855,319.2
51200	Хуримтлагдсан үр дүн		1,294,554.9	1,875,588.2
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		411,892.2	411,876.3
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		2,640,607.8	3,254,460.4

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		2,599,156.0	1,848,574.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		335,277.9	327,844.1
110	Орлогын албан татвар		148,287.2	178,072.7
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		157,015.6	188,072.7
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-8,728.4	-10,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар		45,018.9	62,104.8
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		141,971.9	87,666.6
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	256,483.3	282,989.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого		256,483.3	240,894.3
122	Тусламжийн орлого		0.0	42,095.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		2,007,394.7	1,237,740.8
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	2,629,397.4	1,346,398.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		2,195,461.8	1,083,135.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		839,326.8	1,079,391.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		279,107.5	378,279.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		33,338.9	47,575.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		244,688.4	47,260.1
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		36,086.9	40,157.2
2105	Нормативт зардал		33,634.0	22,669.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		7,467.4	2,661.2
2107	Томилголт, зочны зардал		3,607.0	5,547.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		4,835.0	1,887.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		196,561.8	533,352.7
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		1,356,134.9	3,744.2
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		433,935.7	263,262.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		-30,241.5	502,175.9
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		3,320,057.2	-78,841.5
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		-3,350,298.7	581,017.5

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,916,751.0	5,916,751.0
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-4,686.0	-4,686.0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,912,065.0	5,912,065.0
9	Тайлант үеийн үр дүн	-3,350,298.7	-3,350,298.7
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,561,766.3	2,561,766.3
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,561,766.3	2,561,766.3
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,561,766.3	2,561,766.3
19	Тайлант үеийн үр дүн	581,017.5	581,017.5
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	3,142,783.8	3,142,783.8

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,455,304.0	1,696,361.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	335,277.9	327,844.1
110	Орлогын албан татвар	148,287.2	178,072.7
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	157,015.6	188,072.7
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-8,728.4	-10,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	45,018.9	62,104.8
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	141,971.9	87,666.6
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	31,062.6	6,070.7
1181	Газрын төлбөр	5,599.5	8,091.2
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	105,309.7	73,504.8
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	112,631.3	117,919.1
120	Нийтлэг татварын бус орлого	112,631.3	75,824.1
122	Тусламжийн орлого	0.0	42,095.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,007,394.7	1,250,598.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,051,685.3	1,102,877.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,051,685.3	1,102,877.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	675,549.9	1,099,132.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	261,577.6	378,279.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,799.0	48,177.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	245,183.4	47,286.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,327.0	37,770.8
2105	Нормативт зардал	29,602.5	27,214.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,850.0	4,407.2
2107	Томилолт, зочны зардал	3,307.0	5,547.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,199.1	2,944.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	39,704.3	547,503.8
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,376,135.4	3,744.2
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	403,618.7	593,484.2
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	878,127.3	485,347.1
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	878,127.3	485,347.1
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	878,127.3	485,347.1
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-878,127.3	-485,347.1
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-100.0	-70,000.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	100.0	70,000.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-474,608.6	38,137.1
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	780,818.3	306,209.7
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	306,209.7	344,346.8

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,690,565.2	1,405,033.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	916,513.6	854,686.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	914,513.6	852,686.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	382,992.1	355,994.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,874.1	45,529.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	376,533.3	363,798.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,775.1	34,774.6
2105	Нормативт зардал	600.0	473.5
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,557.2	10,057.2
2107	Томилолт, зочны зардал	5,806.6	5,547.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,975.2	2,926.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	49,400.0	33,584.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,000.0	2,000.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,000.0	2,000.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	654,051.6	480,347.1
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	120,000.0	70,000.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,690,565.2	1,473,240.2
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	407,342.4	397,145.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,011,513.6	1,006,162.8
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	230,014.2	27,837.4
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	41,695.0	42,095.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл□	-	82,628.4
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл□	-	150,835.2
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	52	52
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25	25
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	25	25

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант оны гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	14,940.6	236,379.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	14,940.6	236,379.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	7,107.4	217,690.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	22,284.9
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	2,648.5
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,032.8	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	302.0	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,772.6	192,757.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7,833.2	18,689.1
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	7,833.2	18,689.1
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	14,940.6	236,379.7
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	14,940.6	236,379.7
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-0.91	0
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.91	0

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 6,454,472.4 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс, 1 албан шаардлага, 6,454,472.4 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Албан шаардлага

1. Төв аймгийн Баян-өнжүүл сумын Засаг дарга түүнд харьяалагдах төсвийн шууд захирагч болох Эрүүл мэндийн төв 2021, 2022, 2023 онуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар татгалзсан дүгнэлт авсан, тайлант онд эрхлэгчийг өөрчлөн томилсон ч үр дүнд хүрээгүй, дотоод хяналт шалгалтыг явуулж, үйл ажиллагаанд нь хяналт тавьж, удирдлага, арга зүйгээр хангаж, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч Засаг даргын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Монгол улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 59 дүгээр зүйлийн 59.1.20-д “хуульд өөрөөр заагаагүй бол нутаг дэвсгэрийн боловсрол, соёл, эрүүл мэнд, биеийн тамир, спортын байгууллагууд эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон стандарт, норм, нормативыг сахин мөрдөж байгаа эсэхэд тэдгээрийн харьяалал, өмчийн төрөл, хэлбэрийг харгалзахгүйгээр хяналт тавих;”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, энэ хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.5-д “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний агентлаг, төсвийн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангах”, “15.4-т “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьяалагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ.”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1.11-д “хууль, тогтоомж, гэрээ хэлэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэж заасныг үндэслэн албан шаардлага өгөв.

3.2 Зөвлөмж

1. Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

1. Тус байгууллага тайлант онд улсад төвлөрүүлэх орлогыг 23,666.9 мянган төгрөгөөр, орон нутагт төвлөрүүлэх орлогыг 66,301.5 мянган төгрөгөөр нийт 89,968.4 мянган төгрөгөөр тасалсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1-д “хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Улс, орон нутгийн 2 шатны орлогын төлөвлөгөөг нэр төрлөөр нь жигд ханган биелүүлэх.

2. Биет бус хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

2. Газрын мэдээллийн санд бүртгэлтэй сумын Засаг даргын захирамжаар олгогдсон газрыг тулган шалгахад 6,126,504.0 мянган төгрөгийн 6 газар данс бүртгэлд тусгагдаагүй байна. Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 2 дугаар зүйлийн 2.5.1-д “Биет бус хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй “газар эзэмших эрх”-ийн асуудлыг шийдвэрлүүлэхэд газар эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээ, кадастрын зураг, тухайн газар дээр барилга, байгууламжийн жагсаалт, газар шилжүүлэх болсон үндэслэл, шалтгааны тайлбар” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Засаг даргын Тамгын газрын данс бүртгэлд тусгуулах.

3. Шилэн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус байгууллага тайлант онд шилэн дансны цахим хуудсыг шалгахад тендерт шалгарсан болон шалгараагүй оролцогчийн талаарх товч мэдээлэлтэй холбоотой 238,000.0 мянган төгрөгийн 9 мэдээлэл хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.2-т “мэдээлэл ойлгомжтой, ач холбогдолтой байх”, 4.1.3-д “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэсэн заалтуудыг болон Санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны мэдээллийг хуулийн хугацаанд нь байршуулж байх.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
ТТЗ										
ТШЗ	4	925,845.8	4	925,845.8			4	925,845.8		
Дүн	4	925,845.8	4	925,845.8			4	925,845.8		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ТТЗ	2	6,216,472.4					2	6,216,472.4
ТШЗ	9	320,628.7	5	114,798.7	2	46,400.0	2	159,448.0
Дүн	11	6,537,101.1	5	114,798.7	2	46,400.0	4	6,375,920.4

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
ТТЗ	1	238,000.0					1	238,000.0
ТШЗ	2	346,235.3	0	0	0	0	2	346,235.3
Дүн	3	584,235.3					3	584,235.3
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн	1				1			
Нийт дүн	4	584,235.3			1		3	584,235.3

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс тагалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	5	1	4			1		
	НИЙТ	5	1	4			1		

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn